

Crna Gora
ZAVOD ZA ŠKOLSTVO
Sektor za nastavu
Odsjek za utvrđivanje kvaliteta

Broj: 0111-077125-74612

Podgorica, 09.06.2025.

Izvještaj

**o djelimičnom eksternom utvrđivanju kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada ključnih oblasti
Upravljanje i rukovođenje školom, Etos škole i Podrška koju škola pruža učenicima¹**

JU OŠ „Vuko Jovović“

(Naziv ustanove)

Danilovgrad

(Mjesto)

14. 04. 2025. do 18. 04. 2025. godine

¹ Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

Crna Gora

Zavod za školstvo

Adresa: Vaka Đurovića b.b.
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 408 901
fax: +382 20 408 927
www.zzs.gov.me

Broj: 01/1-077/25-746/1

11.04.2025

Na osnovu 135 Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Sl. list CG", br. 2/18, 34/19 i 8/21), člana 40 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG", br. 64/02, 31/05 i 49/07 i „Službeni list CG", br. 45/10, 36/13, 39/13, 44/13, 47/17, 59/21, 76/21 i 146/21) i člana 14 Pravilnika o sadržaju, oblicima i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama ("Službeni list Crne Gore", br. 111/20), donosim

R J E Š E N J E

I - Imenuje se tim nadzornika u sastavu:

1. Vesna Babović, samostalna savjetnica I – prosvjetna nadzornica (za oblast opšte organizacije i engleski jezik članica.), rukovoditeljka tima;
2. mr Irena Ivanović, samostalna savjetnica I – prosvjetna nadzornica (za oblast opšte organizacije i predmet crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost), članica i
3. Ana Ivanović, samostalna savjetnica I – prosvjetna nadzornica (za oblast opšte organizacije i sociologiju), članica.

II - Zadaci tima su da izvrši djelimično utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada za ključne oblasti: Upravljanje i rukovođenje, Etos ustanove i Podrška učenicima u JU OŠ „Vuko Jovović“ Danilovgrad, u periodu od 22. 04. 2025. do 25. 04. 2025. godine.

III - Članovi tima i rukovodilac tima dužni su da postupe u smislu čl. 15 i 17 Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama.

IV - Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Članom 135 Zakona o državnim službenicima i namještenicima je propisano da o pravima i obavezama državnog službenika, odnosno namještenika odlučuje starješina državnog organa.

Članom 40 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju propisano je da Zavod za školstvo u oblastima predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, opšteg obrazovanja u stručnom obrazovanju, obrazovanja i vaspitanja djece sa posebnim potrebama i vaspitanja u domovima učenika u saradnji sa ustanovom, utvrđuje kvalitet realizacije standarda obrazovno-vaspitačkog rada u ustanovama.

Pravilnikom o sadržaju, oblicima i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitačkog rada u ustanovama propisuju se sadržaj, oblici i način utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitačkog rada u predškolskoj ustanovi, školi, obrazovnom centru, resursnom centru, kod organizatora za obrazovanje odraslih i u domu učenika. Članom 13 je propisano da evaluaciju (utvrđivanje kvaliteta) obavljaju prosvjetni nadzornici a članom 14 propisano je da direktor Zavoda obrazuje tim nadzornika za predškolske ustanove, osnovne škole, gimnazije, resursne centre, obrazovne centre i domove učenika.

Članom 17 istog Pravilnika je propisano da proces evaluacije (utvrđivanje kvaliteta) obuhvata: pripremanje evaluacije, neposredan uvid, izradu izvještaja o evaluaciji, i praćenje realizacije

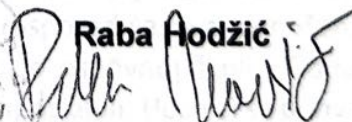
Pravna pouka: Protiv ovog Rješenja može se uložiti žalba Komisiji za žalbe preko pisarnice Zavoda, u roku od 8 dana od dana prijema.

Dostavljeno:

- članovima tima,
- arhivi

DIREKTORICA

Raba Hodžić

Ključna oblast: Upravljanje i rukovođenje školom

Standard A.2.1. Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređivanja rada škole.

Program razvoja Škole urađen je na osnovu procjene stanja u Školi, eksterne evaluacije i samoevaluacije. U Planu su dati razvojni ciljevi, aktivnosti, indikatori uspjeha, nosioci aktivnosti, vremenski okvir i potrebni resursi. Programom razvoja istaknuta je misija i vizija Škole, urađena je i SWOT analiza. Program razvoja uvažava specifičnosti Škole, operativan je i njime je obuhvaćeno četiri prioritetne oblasti: Nastava i učenje, Podizanje motivisanosti i svijesti kod učenika, Unapređenje saradnje sa kulturno obrazovnim institucijama van granica lokalne zajednice, Razvijanje svijesti o važnosti očuvanja životne sredine i zdravog načina života. Godišnji Plan rada škole (GPRŠ) i Program razvoja su međusobno usklađeni i usmjereni su na najvažnije zajedničke zadatke.

Godišnji Plan rada sadrži sve potrebne elemente: planove rada Školskog odbora, direktorice, pomoćnice direktorice, stručnih saradnika, stručnih organa, komisija i timova, čime su pokriveni svi segmenti rada Ustanove. Planovi su operativno razrađeni. U Godišnjem planu i programu rada definisani su prioritetni ciljevi za tekuću školsku godinu kroz potrebe same Škole. U Godišnjem planu navedeni su planovi rada tima za prevenciju vršnjačkog nasilja i sprečavanje vandalizma, Plan profesionalnog razvoja na nivou škole, Plan tima za samoevaluaciju, Plan rada savjeta roditelja, Plan saradnje škole sa porodicom, Plan saradnje sa lokalnom zajednicom, Plan rada učeničkog parlamenta, Plan tima za inkluzivno obrazovanje, Plan tima za podršku učenicima sa drugih govornih područja, Plan rada u oblasti profesionalne orijentacije, Plan rada Tim za podršku i praćenje rada sa darovitim učenicima, Program „Škola bez nasilja“ i dr. U izradi Godišnjeg plana i programa rada, učestvuju stručni organi i timovi Škole. Urađen je detaljan Izvještaj o realizaciji Godišnjeg plana rada za prethodnu školsku godinu, u kome su detaljnije opisane aktivnosti usmjerene na organizaciju i realizaciju Godišnjeg plana i programa rada Škole. Izvještaj o realizaciji se radi i na polugodištu i na kraju školske godine. Ispoštovana je pravilna procedura usvajanja Godišnjeg plana rada.

Standard A.2.2. Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspitnog rada u školi.

Na osnovu uvida u školsku dokumentaciju i neposrednog razgovora sa upravom Škole, može se zaključiti da je uspostavljena dobra organizacija rada, urađeni su planovi dežurstva nastavnika i učenika, kao i veliki broj dokumenta kojima su definisane uloge i odgovornosti svih zaposlenih. Uspostavljena je dobra saradnja među zaposlenima, a Uprava daje svoj doprinos ukupnom funkcionisanju rada Škole. Uprava Škole je pravovremeno uradila raspored časova, donešena su i ostala validna dokumenta, u skladu sa Statutom Škole, Zakonom o osnovnoj školi i Godišnjim planom rada Škole. Urađeni su Pravilnici o nagrađivanju učenika i zaposlenih. Učenici se pohvaljuju i nagrađuju za vannastavne aktivnosti i uspjehe na takmičenjima, a nastavnici za mentorstvo učenika koji imaju uspjeh na takmičenjima, kao i za organizovanje raznih aktivnosti. U Godišnjem planu rada Škole, sadržani su planovi stručnih organa iz kojih se može jasno uočiti međusobna saradnja. Nastavničko vijeće razmatra pitanja iz svoje nadležnosti u skladu sa Statutom škole i Poslovníkom o radu. Na kraju polugodišta i školske godine, vrši se analiza učeničkih postignuća.

Direktorica organizuje i prati rad timova, kao i rad stručnih organa. Uprava Škole je u cilju bolje organizacije i realizacije planiranih aktivnosti formirala 11 timova, čiji su članovi direktorica i/ili pomoćnica direktorice. Uprava Škole pruža podršku i omogućava Saradnju roditelja efikasno funkcionisanje i dobru saradnju sa stručnim organima Škole. Direktorica je uz pomoć lokalne uprave i ličnim zalaganjem unaprijedila materijalno-tehničke i bezbjedonosne uslove rada Škole. Evidentne su brojne donacije koje je Škola dobila od raznih lokalnih preduzeća i privatnih lica. Na osnovu anketiranja zaposlenih, može se konstatovati da je 77% nastavnika potpuno saglasno da u Školi vlada saradnička i konstruktivna komunikaciju sa zaposlenima, a 21% je djelimično saglasno, a 2% nije saglasno. Da je rad direktorice transparentan 92% anketiranih nastavnika u potpunosti je saglasno, djelimično saglasno 6% a nije saglasno 2%. Da stručna služba promoviše pedagoške inovacije, u potpunosti je saglasno 79% nastavnika, djelimično saglasno 17%, a nije saglasno 2%, dok 2% ne zna odgovor.

Standard A.2.3. Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.

Direktorica, pomoćnice direktorice i stručni saradnici obavljaju pedagoško-instruktivni rad po određenom planu i u tu svrhu koriste interne protokole za opservaciju nastave. U njima su navedeni svi bitni segmenti za praćenje ostvarenosti standarda, kroz segmente, uslove organizacije časa i didaktičko-metodičke utemeljenosti nastavnog časa. U planu rada pedagoškinje, koji je sastavni dio Godišnjeg plana rada Škole (GPRS), su planirane aktivnosti koje se odnose na pedagoško-instruktivni rad. Plan rada direktorice ne odražava pedagoško-instruktivni rad sa nastavnicima, mada on ne izostaje. Direktorica i pedagoškinja hospitacije obavljaju po unapred utvrđenom planu, koji je sastavni dio Godišnjeg plan rada Škole. Planom je predviđena kontinuirana posjeta časovima i njime je obuhvaćen veliki broj nastavnika (63 časa). Tokom prvog polugodišta u tekućoj školskoj godini obavljeno je 27 hospitacija. O posjećenim časovima je sastavljen izvještaj sa preporukama za dalji rad. Iz dostupne dokumentacije može se utvrditi da Stručni organi razmatraju kvalitet nastave nakon realizovanih aktivnosti sa istaknutim zaključcima, koji su prezentovani Nastavničkom vijeću. Planovi rada stručnih saradnika, psihološkinje i pedagogoškinje, urađeni su kvalitetno i sadržajno sa istaknutom pedagoškom funkcijom, ciljevima, zadacima i vremenskom dinamikom. Uprava Škole je uradila Pravilnik o kućnom redu, kao i Etički kodeks koji su istaknuti na vidnim mjestima i proslijeđeni razrednim i odjeljenjskim starješinama početkom godine, kako bi zaposleni i učenici bili upoznati sa njima. Poštovanje pravila kućnog reda prate dežurni nastavnici i učenici, kao zaštitar i asistent za borbu protiv nasilja. Da poštuju kućni red, po rezultatima ankete, potpuno je saglasno 81% učenika, djelimično saglasno 12%, a nije saglasno 3%.

Direktorica i stručni saradnici, obezbijedili su efikasan proces samoevaluacije. Škola je oformila šestočlani Tim za samoevaluaciju za tekuću školsku godinu, koji je uradio plan samoevaluacije kojim će biti obuhvaćene dvije oblasti: Etos škole i Saradnja ustanove sa roditeljima, drugim ustanovama i lokalnom sredinom. Za školsku 2023/24. godinu, samoevaluacija je rađena iz sedam ključnih oblasti, po prethodnoj Metodologiji. To su: Kvalitet upravljanja i rukovođenja, Kadrovski, prostorno-tehnički i higijenski uslovi rada ustanove, Etos škole, Podrška koju škola pruža učenicima, Saradnja ustanove sa roditeljima, drugim ustanovama i lokalnom sredinom, Nastava i učenje i Postignuća znanja i vještina učenika prema obrazovnim standardima. Nakon završene samoevaluacije urađen je Izvještaj o rezultatima samoevaluacije, nakon čega je urađen Plan unapređenja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada kojim su istaknuti prioriteti i preporuke za evaluirane ključne oblasti.

Preporuke:

- Planom rada direktorice obuhvatiti pedagoško-instruktivan rad.
- Jačati evaluaciju uticaja preporuka sa hospitacija – uključiti ih u Godišnji izvještaj rada škole i evaluacije timova.

Standard A.2.4. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.

Direktorica je formirala tim za PRNŠ koji je uradio Plan profesionalnog razvoja na nivou Škole. Planom su razrađene aktivnosti, ciljna grupa, vremenski okviri, odgovorne osobe i indikatori. Ciljevi su realno postavljeni. Nastavnici imaju lični Plan profesionalnog razvoja, kao i podršku Uprave da u kontinuitetu rade na profesionalnom razvoju i unapređenju svojih stručnih znanja i sposobnosti. Direktorica takođe ima Lični plan profesionalnog razvoja. U planu rada direktorice i pomoćnice direktorice, jasno su istaknute aktivnosti koje se odnose na lični profesionalni razvoj. Nastavnici su informisani o mogućnostima napredovanja u viša zvanja, o čemu govori podatak, da pet nastavnika ima zvanje magistra, šest ima zvanje nastavnika-savjetnika i 20 nastavnika je steklo više zvanje mentora predviđeno Pravilnikom koji uređuje ovu oblast.

Škola ima 14 učenika sa posebnim obrazovnim potrebama za koje su urađeni IROP-i. Škola ima pristupnu rampu za pomenute učenike i određena nastavna sredstva i specijalizovana pomagala sa asistivnom tehnologijom. Sa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama radi pet asistenata.

Preporuke:

- Koristiti mehanizme za praćenje efekata svih oblika stručnog usavršavanja. Uvesti sistem povratne informacije o efektima obuka – mini-izvještaji, primjeri primjene u nastavi, radionice prenosa znanja.

Nadzornica:
Vesna Babović

Ključna oblast: Etos škole

Standard A.3.1 Međusobni odnosi učenika i zaposlenih zasnovani su na povjerenju i na poštovanju pravila.

Pravilnik o kućnom redu, kojim se propisuju pravila ponašanja u Školi, istaknut je na vidnom mjestu u holu Škole. Na početku školske godine, odjeljenjske starješine upoznaju sve učenike sa njegovom sadržinom. U Školi je organizovano dežurstvo nastavnika, koji dežuraju u školskoj zgradi i školskom dvorištu, kao i dežurstvo učenika. Evidencija učenika je formalnog tipa, dok je evidencija nastavnika sadržajnija.

Sa ponuđenom konstatacijom iz upitnika, da se Kućni red poštuje, 81% anketiranih učenika je u potpunosti saglasno. Na ponuđenu konstataciju za učenike „Imam slobodu da se obratim direktoru ako imam neki problem“, 58%, anketiranih učenika se izjasnilo da je u potpunosti saglasno“, 27% djelimično saglasno, dok 10% nije saglasno. Nešto manji procenat učenika ima slobodu da se obrati stručnim saradnicama. U narednom periodu bi trebalo posvetiti veću pažnju i uložiti veće napore kako bi učenici imali slobodu da se obrate stručnim saradnicama, budući da je značajan broj

učenika u toku razgovora sa Timom nadzornica naveo, da stručnu službu postovjeću sa „kaznenom službom“, koja uglavnom reaguje kada su u pitanju loša učenička postignuća, ali i slučajevi kršenja Kućnog reda. Da se učenici u Školi osjećaju bezbjedno, saglasno je u potpunosti 37% anketiranih učenika, djelimično saglasno 41%, nije saglasno 14%, a odgovor na ovo pitanje ne zna 8%. Da se nastavnici odnose prema učenicima dobronamjerno i sa uvažavanjem, saglasno je u potpunosti 31% učenika, 48% djelimično saglasno, nije saglasno 18% učenika. Da se nastavnici odnose jednako prema svim učenicima, samo 23% učenika je u potpunosti saglasno, djelimično saglasnih je 31%, dok 40% nije saglasno sa ponuđenom konstatacijom.

Izrečene vaspitne mjere učenicima prate pedagoškinja i psihološkinja Škole, kao i odjeljenjske starješine u saradnji sa roditeljima. Izrečene vaspitne mjere tekuće godine uglavnom se odnose na neopravdane izostanke, remećenje discipline na času, ali i na narušene odnose među vršnjacima – slučajevi vršnjačkog nasilja. Uočava se da pojedine izrečene vaspitne mjere ne djeluju u cilju poboljšanja ponašanja učenika i smanjivanja konfliktnih situacija. Uvidom u predagošku dokumentaciju, uočava se da su stručne saradnice uglavnom uključene u rješavanje svih oblika rizičnog ponašanja (izvještaji učenika, izvještaji članova odjeljenjske zajednice, saradnja Škole sa relevantnim ustanovama, saradnja sa roditeljima), u pojedinim slučajevima individualni planovi podrške nijesu sačinjeni prije izricanja vaspitnih mjera, što ukazuje na činjenicu da se ovim segmentima rada na nivou Škole mora posvetiti posebna pažnja. Učenici su u toku razgovora naveli da se nastavnici prema njima odnose uglavnom dobronamjerno i sa uvažavanjem, iako ima izuzetaka u smislu međusobno prihvatljivog ophođenja. Učenici se u razgovoru žale na nejednak odnos pojedinih nastavnika. Pojedine inicijative i prijave roditelja na rad nastavnika se razmatraju u okviru Tima za zaštitu djece od nasilja i vandalizma. Tim je kreirao upitnik sa ciljem da se utvrdi kakav odnos prema učenicima imaju nastavnici u Školi, obuhvaćeni su učenici od šestog do devetog razreda. Anonimno anketiranje je predviđeno i Akcionim planom Tima za samoevaluaciju u okviru Etosa Škole.

Na pitanje iz prednadzorne ankete, da li su nekada doživjeli nasilje od strane nastavnika 76% anketiranih učenika je negativno odgovorilo, a 24% pozitivno. Što se tiče učestalosti nasilja od strane nastavnika 16% učenika se izjasnilo da se to povremeno dešava, 59% da se desilo jednom, 13% da se dešava više puta nedjeljno, a 12% da se dešava jednom nedjeljno. Kao najčešći oblik nasilja od strane nastavnika navode psihičko-verbalno nasilje (njih 48), zatim fizičko (26), seksualno nasilje (10), dok 64%, tj. 149 anketiranih učenika navodi da nije nikada pretrpjelo nasilje od strane nastavnika. Međutim, pojedine vidove nasilja učenici nijesu potvrdili u toku neposrednog razgovora sa Timom nadzornica. Kao razloge za neprijavljivanje nasilja navode nereagovanje Škole (31%), nepovjerenje u direktora (25%), strah od osude drugih nastavnika (18%), nepovjerenje u odjeljenjskog starješinu (13%), strah od nastavnika koji je bio nasilan (13%). Značajni procenti, a koji se dovode u vezu sa nasiljem od strane nastavnika, ukazuju na potencijalni problem u odnosima između nastavnika i učenika. Učenici su uglavnom u toku razgovora sa nadzornicama ukazali na postojanje psihičkog-verbalnog nasilja, međutim, nijesu potvrdili ostale oblike nasilja, navodeći da pojedini učenici nijesu dovoljno ozbiljno shvatili važnost iskrenog odgovaranja na pitanja iz ankete, pa se u tom smislu pojavljuju pojedini odgovori za različite oblike nasilja od strane nastavnika. Svi navedeni, dobijeni podaci ukazuju na postojanje nejednakosti i nepravednosti u ponašanju nastavnika prema učenicima, što se može negativno reflektovati na atmosferu u Školi, ali implicira da odnosi nastavnika i učenika nijesu uvijek u centru interesovanja organa Škole (odjeljenjske starješine, odjeljenjska vijeća, Uprava i stručne saradnice).

Također, sa konstatacijom da u Školi nema primjera nepoštovanja nastavnika od strane učenika, saglasno je u potpunosti 27% anketiranih nastavnika, 49% je djelimično saglasno, 14% nije saglasno, dok 10% nastavnika ne zna odgovor na ovo pitanje.

Po riječima direktorice, pomoćnice direktorice i nekoliko nastavnika, postoje slučajevi narušenih odnosa među nastavnim kadrom i Upravom Škole. Svi slučajevi se razmatraju na Etičkom odboru Škole. Da u Školi vlada saradnička i konstruktivna komunikacija, da se uvažavaju mišljenja i inicijative zaposlenih, u potpunosti se slaže 55% anketiranih nastavnika, djelimično se slaže 33%, a ne slaže se 3%, odgovor na ovo pitanje ne zna 10%. Sa tvrdnjom iz ankete da svojim ponašanjem i radom direktor i pomoćnici daju dobar primjer učenicima, 53% anketiranih učenika i 74% anketiranih roditelja je u potpunosti saglasno, 32% anketiranih učenika i 20% roditelja je djelimično saglasno, dok je 11% anketiranih učenika i 2% anketiranih roditelja izjavilo da nije saglasno. Da se svi oblici diskriminatorskog ponašanja rješavaju po procedurama u potpunosti je saglasno 62%, djelimično 23%, nije saglasno 7% i ne zna odgovor 8% anketiranih nastavnika. Da su u Školi razvijeni mehanizmi za sprečavanje nasilja među učenicima, u potpunosti je saglasno 60% anketiranih nastavnika, djelimično saglasno 19%, nije saglasno 14%.

Što se tiče prijavljenog slučaja vršnjačkog nasilja, Škola je preduzela sljedeće korake: uzimanje izjava od učenika oba odjeljenja, odjeljenjskih starješina oba odjeljenja, kao i roditelja. Incident se desio u holu škole, prvobitno je reagovala dežurna nastavnica, da bi kasnije sukob eskalirao, došlo je do fizičkog kontakta među učenicima, jednog učenika šestog razreda (koji je tom prilikom zadobio tjelesne povrede) i grupe učenika osmog razreda. Održane su sjednice odjeljenjskih vijeća, a zatim i Nastavničkog vijeća, gdje su izrečene vaspitne mjere učenicima osmog razreda, a učeniku šestog razreda nije izrečena vaspitna mjera, jer je bio žrtva u cijelom incidentu, bez obzira što je bio jedan od učesnika. Odjeljenjski starješina VI-4 je procijenio da u ovakvoj situaciji učenika ne treba kažnjavati, već djelovati pedagoški na drugačije načine.

U Školi se obilježavaju značajni datumi koji afirmišu principe jednakosti, poštovanja različitosti, organizuju se radionice u cilju prevencije nasilja, razvijanja empatije, tolerancije, humanosti, nediskriminacije. Međutim, iako postoje napori, Škola još uvijek treba da radi na potpunom uključivanju svih učenika u školski život.

Preporuke:

- Uraditi istraživanje unutar Škole koje će dati jasnu povratnu informaciju o međuljudskim odnosima.
- Kroz pedagošku komunikaciju stimulirati nastavnike i učenike na razvijanje komunikacijskih vještina usmjerenih na stvaranje međusobnog povjerenja, razvijanje tolerancije, samokritičnosti i odgovornosti za sopstvene postupke.
- Uraditi individualne planove podrške za učenike, prije izricanja vaspitnih mjera, dosljedno pratiti efekte.
- Poboljšati komunikaciju sa roditeljima, posebno u pogledu bezbjednosti i učestalosti dežurstava, kako bi se povećalo povjerenje roditelja u Školu.
- Razviti mehanizme kojima će se jačati povjerenje učenika u traženje pomoći od nastavnika, odjeljenjskih starješina i stručnih saradnika u slučajevima pojave neprimjerenih oblika ponašanja.

- Potrebno je analizirati odnose među učenicima, kao i između učenika i nastavnika i predlagati mjere za poboljšanje. Raditi na prevenciji nasilja, kako među učenicima, tako i prema učenicima od strane nastavnika, sa ciljem poboljšanja odnosa u Školi.
- Na svaku pojavu nasilja neophodno je blagovremeno preduzeti mjere u cilju ispitivanja sumnji i postupiti u skladu sa propisima.
- Osigurati da Pravilnik o kućnom redu poštuju svi akteri u obrazovnom procesu Škole, podsticati uspostavljanje međusobnog povjerenja i poštovanja između učenika i nastavnika, stručnih saradnica i Uprave. Razviti dalje mehanizme za unapređenje međuljudskih odnosa među nastavnicima i učenicima, kako bi se stvorila sigurnija školska atmosfera.
- Ispitati uzroke nasilja nastavnika prema učenicima. Organizovati radionice za nastavnike na kojima će se raditi na pedagoški prihvatljivoj komunikaciji sa učenicima.
- Fokusirati se na obezbjeđivanje jednakosti svih učenika i smanjenje osjećaja nepravde među njima.

Standard A.3.2. Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja

Na nivou Škole je formiran Tim za zaštitu učenika od nasilja i sprečavanje vandalizma. Zapisnici Tima se vode redovno, uz preporuke za unapređenje. Realizacija i efekti planiranih aktivnosti se prate kroz izvještaje o uspjehu i vladanju i rad Tima za zaštitu učenika od nasilja i sprečavanje vandalizma.

Iz Izvještaja za školsku 2024/25. godinu, evidentirano je više slučajeva vršnjačkog nasilja. Škola realizuje tematske radionice, predavanja i stručne konsultacije kroz rad odjeljenjskih zajednica, rad pedagoškinje i psihološkinje, što je evidentirano u odjeljenjskim knjigama i zapisnicima, ali sve navedeno povremeno ne djeluje u cilju poboljšanja ponašanja učenika i smanjivanja konfliktnih situacija. Pojedini izvještaji odjeljenjskih starješina se sačinjavaju retroaktivno, prilično kasno, značajno nakon kršenja Pravilnika o kućnom redu od strane učenika, pa se pravovremenim reagovanjem sporne situacije uvijek ne rješavaju na pedagoški prihvatljiv način. Tokom školske 2024/25. godine, do dana vanrednog nadzora, jedan od evidentiranih slučajeva vršnjačkog nasilja, je i slučaj zbog koga je iniciran djelimični nadzor. Na sastancima Tima za zaštitu djece od nasilja i vandalizma se planira sprovođenje ankete o vršnjačkom nasilju za učenike od šestog do devetog razreda.

U vezi sa drugim prijavljenim slučajem, koji je potpisan od strane zabrinutih roditelja, a koji ukazuju na „Nekontrolisano nasilje i to ne samo u Školi, već po cijelom gradu. Djeca se tuku, odu sa nastave i lome po gradu“. Zabrinuti roditelji, u Dopisu Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija navode takođe, da je „Danima u Školi vladalo nekontrolisano nasilje, prebijani su učenici u međusobnim tučama na velikim odmorima“. Škola se spominje kao nesigurno okruženje za učenike. Kroz djelovanje Tima za zaštitu djece od nasilja i vandalizma, na sastanku održanom 24. 01. 2025. godine, direktori škola u opštini Danilovgrad, kao i predstavnici Uprave policije su razgovarali o problemima u lokalnoj zajednici. Praksu sastajanja planiraju da nastave u cilju sinergijskog djelovanja i sistemskog rješavanja problema u vezi sa vršnjačkim nasiljem. Prema Planu za zaštitu djece od nasilja i vandalizma, odjeljenjske starješine u predmetnoj nastavi se sprovedu radionice za prevenciju vršnjačkog nasilja dva puta mjesečno, planirano se djelimično realizuje. Psihološkinja sprovodi radionice u grupi za vršnjačku podršku, a pedagoškinja održava radionice sa Učeničkim

parlamentom. U istom Dopisu se navodi da je „Prije neki dan zaštitar Škole bacio učenika sa vrha stepeništa“. Uvidom u pedagošku dokumentaciju, uočava se da je po prijavi Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, direktorica zahtijevala Izjašnjenje zaštitara o spornom događaju, kao i o objavama na lokalnim portalima o djelovanju pojedinih učenika u toku trajanja nastave (na jednom portalu se našla objava da su učenici Škole „polomili prostorije lokalne NVO“). U školskoj dokumentaciji se takođe navodi da Školu ovim povodom niko nije obavijestio zvanično o događaju, da nijesu imali informaciju da li su zaista u pitanju učenici Škole i koji od dvojice zaštitara posjeduje ovakve podatke. U Izvještaju MUP-a koji je Škola dobila, navodi se da su prostorije NVO korišćene nakon nastave od strane učenika Škole, ali da se ne može utvrditi da su ta ista djeca počinila štetu na objektu.

Timu nadzornica je na uvid dato Izjašnjenje asistenta/zaštitara za suzbijanje vršnjačkog nasilja i vandalizma u kojem obrazlaže sporne objave na lokalnom portalu, navodeći da se radi isključivo o vanškolskom nastavnom djelovanju i aktivnostima, da je u toku izviđajni postupak u koji je uključeno Odjeljenje bezbjednosti, Danilovgrad. Kada je riječ o „navodnom bacanju učenika sa vrha stepeništa“ asistent/zaštitar za suzbijanje vršnjačkog nasilja i vandalizma u potpunost odbacuje ove optužbe, navodeći da se radi o „jednoj zlonamjernoj neistini“. Pri tome sa spornim događajem povezuje i reputaciju direktorice, saradnju sa Upravom i stručnim saradnicama u Školi, konstatuje da je ambijent u Školi na viskom nivou. Procjenjuje da je njegov doprinos nemjerljiv, naglašava preventivno djelovanje u cilju osiguravanja bezbjednosti učenika i osoblja u Školi (i to ne samo kao zaposleno lice, već i kao roditelj te Škole). U Izjašnjenju navodi da je maloljetnička populacija vrlo osjetljiva i izložena raznim opasnostima, dalje navodi: „a ja kao osoba od njihovog povjerenja brinem o njima u raznim situacijama, što se i sami možete uvjeriti konverzacijom sa bilo kojim učenikom ove Škole, jer na kraju ja sam jedino njima odgovoran“.

U cjelokupnoj proceduri, upitno je zašto Škola nije provjerila snimke sa nadzornih kamera, s druge strane ispitala učenike koji su u tom trenutku bili na tom školskom spratu, ali i učenike, za koje se tvrdi da su učestvovali u grupnom guranju i remećenju Kućnog reda. Pogotovo je bilo važno ispitati sve učesnike u obrazovno-vaspitnom procesu, budući da je Timu nadzornica, psihološkinja potvrdila nemili događaj, navodeći da je niko u Školi nije pitao o spornom događaju. S druge strane čudi i činjenica da sama nije inicirala da se cjelokupna situacija sagleda i istraži, budući da navodi neprimjereno ponašanje učenika, ali i činjenje asistenta/zaštitara za koje ga „optužuju“. Ovo dodatno zabrinjava, zato što pedagoško-psihološka služba ima zadatak da pruža podršku učenicima, kako bi se lakše izborili sa teškoćama i izazovima na koje nailaze tokom školovanja. Nemilu situaciju su Timu nadzornica potvrdili i pojedini zaposleni u Školi (nastavni kadar). Pojedini učesnici u nastavnom procesu navode i preveliku integrisanost asistenta/zaštitara u vršnjačku grupu, kao i prisnije odnose na toj relaciji. Budući da se radi o učenicima koji su posebnoj razvojnoj fazi, koji već imaju pedagoško-psihološku podršku u Školi, te odnose bi trebalo determinisati u skladu sa projektnom inicijativnom MPNI – uspostavljanja fizičkog obezbjeđenja lica, objekata i imovine u obrazovno-vaspitnim ustanovama. U skladu sa navedenim, Škola je u obavezi da dodatno istraži cjelokupnu situaciju, da se kritički i dosljedno bavi spornim situacijama, ispita sve učesnike obrazovno-vaspitnog procesa, uradi istraživanje unutar Škole koje će dati jasnu povratnu informaciju o međuljudskim odnosima. Na taj način stimuliše sve učesnike obrazovno-vaspitnog procesa, akcenat stavi na razvijanje komunikacijskih vještina, posljedično utiče na stvaranje međusobnog povjerenja, razvijanje tolerancije, samokritičnosti i odgovornosti za sopstvene postupke.

Na pitanje iz prednadzorne ankete da li na roditeljskim sastancima razgovaraju o sigurnosti djece i prevenciji nasilja, 88% anketiranih roditelja je pozitivno odgovorilo, djelimično pozitivno 12%. Da su roditelji uključeni u aktivnosti u Školi (radionice u vezi sa suzbijanjem nasilja u Školi, narkomanije, alkoholizma...) 50% anketiranih roditelja je u potpunosti saglasno, 29% djelimično saglasno, 12% nije saglasno sa navedenom konstatacijom, dok 8% ne zna odgovor. Sudeći prema ovim podacima, postoji visok stepen svijesti među roditeljima o sigurnosti i prevenciji nasilja. Uprkos navedenim procentima, manji broj roditelja aktivno učestvuje u školskim aktivnostima vezanim za prevenciju nasilja, što je u skladu sa informacijama od pedagoško-psihološke službe o slabijem odzivu roditelja. To pokazuje potrebu za dodatnim angažmanom roditelja i većim uključivanjem u preventivne programe, tako da je potrebno obratiti posebnu pažnju na ovaj segment u narednom periodu. Da su u Školi razvijeni mehanizmi za sprečavanje nasilja među učenicima potpuno je saglasno 67% anketiranih nastavnika, djelimično saglasno 19%, nije saglasno 14%. Navedeni procenti takođe pokazuju, da postoje određeni mehanizmi preventivnog djelovanja, ali i postoji prostor za dodatno usavršavanje i poboljšanje implementacije tih mjera među nastavnicima.

Škola planira i realizuje radionice koje se odnose na prevenciju bolesti zavisnosti, reproduktivnog zdravlja kao i bolesti zavisnosti, u saradnji sa Opštinom i Domom zdravlja, kao i Učeničkim parlamentom. Međutim, i ovom segmentu bi u narednom periodu trebalo posvetiti više pažnje, kako bi bio obuhvaćen najveći broj učenika ili pak svi učenici u Školi.

Programi rada odjeljenjske zajednice, odjeljenjskog starješine, pedagoškinje i psihološkinje sadrže teme i aktivnosti koje su usmjerene na prevenciju nasilja.

Na pitanje iz prednadzorne ankete, da li se u Školi osjećaju sigurno, 37% anketiranih učenika je u potpunosti odgovorilo potvrdno, 41% djelimično, 14% anketiranih učenika je odgovorilo negativno. Da je doživjelo vršnjačko nasilje u Školi, izjasnilo se 29% anketiranih učenika, dok 71% anketiranih učenika negira da je doživjelo vršnjačko nasilje. Na pitanje koliko često su doživljavali vršnjačko nasilje, odgovori su: samo jednom 58%, povremeno 18%, više puta u toku nedjelje 19%, jednom nedjeljno 5% učenika. Kao najzastupljeniji oblik nasilja ističu: verbalno nasilje (71), zatim fizičko (32), socijalno (28), digitalno (23) i seksualno nasilje (9). Kao razloge zašto ne prijavljuju takve oblike nasilja, najčešće navode nereagovanje nadležnih u Školi na prijave (26%), zatim strah od osude drugara iz odjeljenja (25%), da nemaju povjerenja u nastavnike (23%), pa i strah od učenika koji je bio nasilan (17%). Na pitanje da li znaju kakva je bila reakcija zaposlenih u Školi na prijavljeno vršnjačko nasilje, učenici odgovaraju da ne znaju (31%), razgovarali su sa počiniocem nasilja (33%), nijesu reagovali (16%), počinitelj je kažnjen vaspitnom mjerom (21%).

Na konstataciju da se u Školi osjećaju prijatno, 29% anketiranih učenika smatra da je to uvijek, 36% često, 22% ponekad, a 14% nikada. Svi ovi podaci pokazuju da i dalje postoji značajan broj učenika koji nijesu sigurni u školskom okruženju, te da treba uložiti dodatne napore u cilju prepoznavanja i rješavanja svih oblika nasilja u Školi. Djelimična ili nedovoljna reakcija Ško'e može biti razlog zašto se određeni oblici nasilja ne prijavljuju, što naglašava potrebu da se poboljša komunikacija i reagovanje Škole na prijave, ali i da u proces prevencije i djelovanja treba više uključiti pedagoško-psihološku službu.

Preporuke:

- Učenicima pružiti bolju podršku u sprečavanju i rješavanju problema vršnjačkog nasilja. Stvarati ambijent za slobodno prijavljivanje i izlaganje problema, dosljedno i racionalno razmatrati njihove prijave.
- Potrebno je dodatno raditi na angažovanju roditelja, nastavnika i učenika, kao i na poboljšanju reakcija na prijavljene slučajeve nasilja i izazove sa kojima se učenici susrijeću.
- Razviti mehanizme za povećanje povjerenja učenika u Upravu škole, stručne saradnice i zaposlene.
- Ispitati uzroke nezadovoljstva učenika Školom i zašto se u Školi ne osjećaju prijatno.
- Istražiti uzroke nemilih događaja i nastalih problema na relaciji učenici-asistent/zaštitar.

Standard A.3.3. U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima

Predstavnici Učeničkog parlamenta birani su uglavnom tajnim glasanjem na nivou odjeljenja, mada ima primjera gdje su predstavnike imenovala odjeljenjske starješine. Na uvid je dat Program i Plan rada Učeničkog parlamenta, kao i spisak predstavnika. Iz neposrednog razgovora sa učenicima, zaključuje se da su članovi uglavnom upoznati sa Pravilnikom o radu parlamenta i sa Programom rada. Parlament se uglavnom bavi obilježavanjem značajnih datuma, povremeno temama od značaja za život učenika. Po njihovim riječima, nikada nijesu prisustvovali sjednicama Nastavničkog vijeća i nemaju informaciju da li su pojedini prijedlozi Učeničkog parlamenta upućeni upravi Škole i razmatrani. Navedeni nedostatak povratnih informacija može smanjiti motivaciju i percepciju značaja njihovog angažmana u Parlamentu. Zapisnici sa sjednica Učeničkog parlamenta su dati na uvid i vode se uglavnom sadržajno.

Na tvrdnju iz ankete za učenike, da su upoznati sa radom Parlamenta, 27% anketiranih učenika je u potpunosti saglasno, 33% djelimično, 23% navodi da nije saglasno sa navedenom konstatacijom, a 17% da ne zna odgovor na pitanje. Ovaj rezultat ukazuje na potrebu za većom transparentnošću i komunikacijom između Učeničkog parlamenta i šire školske zajednice.

Sa konstatacijom da Škola podstiče rad Učeničkog parlamenta i razmatra pitanja važna za učenike, saglasno je u potpunosti 74% anketiranih nastavnika, a 14% je djelimično saglasno.

Škola je uglavnom razvila različite oblike saradnje sa roditeljima.

Program rada Savjeta roditelja usklađen je sa zakonskim aktima, o čemu se vodi evidencija. Po riječima roditelja sa kojima je obavljen razgovor, Škola uglavnom uvažava mišljenja i prijedloge Savjeta roditelja, međutim, jedan procenat roditelja nije saglasan sa ovom tvrdnjom. Roditelji dobijaju informacije o radu Savjeta od svojih predstavnika putem određenih komunikacionih kanala ili na roditeljskim sastancima, što potvrđuje i 82% anketiranih roditelja.

Roditeljski sastanci se redovno održavaju. Na konstataciju iz ankete da su roditeljski sastanci korisni i sadržajni, 81% anketiranih roditelja potpuno je saglasno, 15% je djelimično saglasno. Pored navedenih procenata, problemi na koje ukazuju pojedini roditelji u toku neposrednog razgovora sa Timom nadzornika, ukazuje na to da postoji prostor za poboljšanje u angažovanju roditelja i većem uključivanju u obrazovni proces. Na nivou Škole su utvrđeni termini za individualne

razgovore roditelja sa odjeljenjskim starješinama i nastavnicima, a isti se mogu obavljati svakodnevno u skladu sa potrebama učenika i roditelja. U Školi postoji i prostor koji je namijenjen za individualne razgovore roditelja sa odjeljenjskim starješinama i nastavnicima. Da su informacije o dešavanjima u Školi redovne i potpune, u potpunosti je saglasno 74% anketiranih roditelja, 21% je djelimično saglasno, nije saglasno 3%.

Plan rada pedagoškinje i psihološkinje Škole predviđa saradnju i rad sa porodicom, dok u Planu rada pomoćnica direktorice i direktorice saradnja sa roditeljima se ogleda kroz savjetodavni rad s roditeljima (individualno i grupno). Škola radi Izvještaj o realizaciji Plana saradnje sa roditeljima kroz Izvještaj o realizaciji Godišnjeg plana rada Škole.

Plan saradnje sa lokalnom zajednicom, ostalim institucijama i ustanovama je operativan i sastavni je dio Godišnjeg plana rada Škole. Djeluje i Tim za saradnju sa lokalnom zajednicom kao i Tim za kulturnu i javnu djelatnost škole. Škola promoviše ostvarene rezultate rada preko lokalnih medija, Knjige obavještenja, društvenih mreža, Savjeta roditelja i dr.

U vezi sa prijavljenim slučajem vršnjačkog nasilja od strane roditelja učenika šestog razreda i kako roditelji navode „nebrige i nepostupanja po dužnosti direktorice Škole“, takođe je konstatovano postupanje Uprave Škole koje je u koliziji sa planiranim aktivnostima Uprave Škole – saradnja sa roditeljima kroz savjetodavni rad (individualno i grupno). Naime, Škola je komunikaciju sa roditeljima ostvarila isključivo preko rada i djelovanja odjeljenjskog starješine. U cjelokupnom procesu, evidentan je period od gotovo mjesec dana kada niko iz Škole ne ostvaruje komunikaciju sa roditeljima, a prilično kasno se u proces uključuju i stručne saradnice (slučaj prijavljen 19. 02. 2025, a Izvještaj stručnih saradnica sačinjen i zaveden 08. 04. 2025). Sa svim navedenim su se svi akteri obrazovno-vaspitnog procesa složili u toku neposrednog razgovora sa Timom nadzornica. Samim tim, komunikacija na relaciji između roditelja i Škole mora biti kontinuirana i usmjerena na rješavanje i prevazilaženje problema, kako bi se učenicima stvorili kvalitetni uslovi za boravak, a Škola bila sigurno okruženje.

Preporuke:

- Plan rada direktorice i pomoćnica mora biti operativan i usklađen sa nadležnostima.
- Potrebno je više uključiti roditelje u različite aktivnosti u Školi (radionice u vezi sa suzbijanjem nasilja, bolesti zavisnosti, reproduktivnim zdravljem, nastavkom školovanja, radionice nediskriminacije, izrada strateških dokumenata Škole...).
- Raditi na poboljšanju komunikacije sa roditeljima, uključujući i organizaciju roditeljskih sastanaka, kao i pružanje jasnih i pravovremenih informacija o dešavanjima u Školi.
- Razviti detaljniji i konkretniji Plan saradnje sa roditeljima, koji bi uključivao jasne aktivnosti, odgovornosti i mjere za poboljšanje saradnje.
- Planovima rada direktorice i pomoćnica direktorice planirati efektivnu saradnju sa roditeljima, kao i radionice i savjetovanja za roditelje.

OSVRT NA PRIJAVLJENE SLUČAJEVE:

U vezi sa prijavljenim slučajem vršnjačkog nasilja od strane roditelja učenika šestog razreda i kako roditelji navode „nebrige i nepostupanja po dužnosti direktorice Škole“, uočeno je niz propusta i neblagovremenog postupanja u radu odjeljenjskog starješine, direktorice, kao i stručnih saradnica. Kroz rad odjeljenjskog starješine, uočene su nepravilnosti u neblagovremenom i pristupu povremeno lišenom pedagoške suptilnosti (zahtijevanje zdravstvene dokumentacije od učenika-žrtve nasilja u periodu kada je ranjiv i kada pokušava da se uklopi u školski ambijent). Mimo navedenog, odjeljenjski starješina, kao ni Uprava Škole nijesu pedagoški koordinirali sa odjeljenjskim vijećem u smislu stvaranja pozitivnog ambijenta za učenika (učenik je bio ocijenjen negativnom ocjenom, čak i u elektronskom dnevniku – datum ocjenjivanja je dan kada učenik uopšte nije bio prisutan na času). Po riječima roditelja bio je ispitivan, a odgovori negativno vrednovani i od strane drugih nastavnika, što je negativno reflektovalo na njegovo ukupno stanje. Po riječima direktorice, ona je obavila razgovor sa članovima odjeljenjskog vijeća i niko od njih nije potvrdio navode roditelja o ocjenjivanju, osim odjeljenjskog starješine za svoj predmet. U toku razgovora sa Timom nadzornica, o ponašanju i vladanju učenika je veoma pozitivno govorila učiteljica, koja ga je pratila do kraja petog razreda. Što se tiče postupanja direktorice i stručnih saradnica, u toku neposrednog razgovora sa Timom nadzornica su utvrđeni koraci u postupanju, ukazano na propuste, uz napomenu da su svi akteri obrazovno-vaspitnog rada pokazali veliku otvorenost i spremnost za saradnju, preporuke prihvatili, obavezujući se da će obezbijediti sigurno i pozitivno okruženje za povratak učenika u Školu. S druge strane, roditelji su takođe pokazali volju da sarađuju sa Školom, da i dalje budu pravi partneri, budući da i ostala njihova djeca pohađaju istu Školu.

U vezi sa drugim prijavljenim slučajem, u skladu sa navedenim, Škola je u obavezi da dodatno istraži cjelokupnu situaciju, da kritički i dosljedno u spornim situacijama, ispita sve učesnike obrazovno-vaspitnog procesa, uradi istraživanje unutar Škole koje će dati jasnu povratnu informaciju o međuljudskim odnosima. Na taj način, stimuliše sve učesnike obrazovno-vaspitnog procesa, akcenat stavi na razvijanje komunikacijskih vještina, posljedično utiče na stvaranje međusobnog povjerenja, razvijanje tolerancije, samokritičnosti i odgovornosti za sopstvene postupke.

Nadzornica:

Ana Ivanović

Ključna oblast: Podrška koju škola pruža učenicima

Standard A.5.1. U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju.

Programi koji podržavaju cjeloživotni razvoj učenika realizuju se aktivnostima stručnih organa Škole i stručnih saradnika. Da se u Školi poštuje Kućni red u potpunosti je saglasno 81% učenika, djelimično 12%, nije saglasno 3%, ne zna 4% anketiranih učenika. Da mogu da se obrate direktorki Škole ukoliko imaju neki problem, u potpunosti je saglasno 58% anketiranih učenika, djelimično je saglasno 27%, nije saglasno 10%, ne zna 5%, što u odnosu na njihovu slobodu i povjerenje da se obrate stručnim saradnicima (pedagoškinji, psihološkinji...) i dobiju korisne savjete, pomoć i podršku odražava sličan procentualni bilans, jer je sa tim u potpunosti saglasno 53%, djelimično

saglasno 30%, nije saglasno 13%, ne zna 5%. Da se nastavnici prema učenicima odnose dobronamjerno i s uvažavanjem, u potpunosti je saglasno 31% anketiranih učenika, djelimično saglasno 48%, nije saglasno 18%, ne zna 4%. Anketirani roditelji su zadovoljni odnosom nastavnika prema djeci – njih 70% je u potpunosti saglasno, djelimično saglasno 25%, nije saglasno 4%, ne zna 1%. Da si roditeljski sastanci sadržajni i korisni u potpunosti je saglasno 81% anketiranih roditelja, djelimično saglasno 15%, nije saglasno 4%, ne zna 1%. Da se na roditeljskim sastancima razgovara o sigurnosti djece i prevenciji nasilja, 88% anketiranih roditelja je odgovorilo afirmativno, a 13% negativno. Saradnja Škole sa roditeljima se odvija i kroz Savjet roditelja. Časovi odjeljenjske zajednice se redovno održavaju, što je potvrdilo 81% anketiranih učenika, dok 19% njih to nije potvrdilo. Da na časovima odjeljenjske zajednice, učenici mogu da kažu svoj prijedlog ili mišljenje u vezi sa temama koje su važne za njih, u potpunosti je saglasno 60% anketiranih učenika, djelimično saglasno je 22%, nije saglasno 12%, ne zna 7%. Na tim časovima se rješavaju ne samo tekući školski problemi učenika, nego i životni, pravdaju se izostanci, izriču odgovarajuće vaspitno-disciplinske mjere, ali se raspravlja i o komunikaciji, različitim učeničkim interesima. Najfrekventnije teme su iz oblasti učenja, vladanja i slično, dok je interes učenika najviše usmjeren na teme organizacije izleta, saradnju sa lokalnom zajednicom, društvene mreže i sl. Iako je koncept odjeljenjske zajednice heterogen, često je prisutna nedosljednost njegove realizacije zbog specifičnih problema u odjeljenju, pa se sadržaji modifikuju, redukuju i prilagođavaju zavisno od potreba i prioriteta.

Izrečene vaspitne mjere učenicima tokom tekuće školske godine najčešće su se odnosile na neopravdane izostanke, narušavanje discipline na časovima, kao i na slučajeve vršnjačkog nasilja. Njihovo praćenje vrše pedagoškinja, psihološkinja, odjeljenjske starješine i roditelji. Ipak, uočava se da pojedine mjere ne doprinose značajnom poboljšanju ponašanja učenika, niti smanjenju konfliktnih situacija.

Uvidom u pedagošku dokumentaciju, utvrđeno je da su stručne saradnice uglavnom uključene u rješavanje svih oblika diskriminatornog ponašanja. Međutim, u pojedinim slučajevima individualni planovi podrške nijesu prethodili izricanju vaspitnih mjera, što ukazuje na potrebu za većom pažnjom i sistematičnijim pristupom.

Škola je organizovala termine za individualne razgovore roditelja i nastavnika, kao i adekvatan prostor za te razgovore. Prema anketi, 74% roditelja smatra da su informacije koje dobijaju redovne i potpune, da je tako djelimično je saglasno 21%, a 3% nije saglasno. Planovi rada stručnih saradnica i rukovodstva predviđaju saradnju sa porodicom, kroz individualne i grupne savjetodavne aktivnosti. Izvještaji o realizaciji saradnje se redovno sastavljaju i predstavljaju dio Godišnjeg plana rada.

U Školi se organizuju časovi dopunske i dodatne nastave kao oblik obrazovno-vaspitnog rada čiji je cilj da pruži podršku u učenju učenicima kojima je to potrebno i koji to žele i mogu. Na početku školske godine napravljen je raspored održavanja časova dopunske i dodatne nastave po predmetima koji se uglavnom poštuje. I nastavnici i učenici dopunsku nastavu prepoznaju kao ključni mehanizam za poboljšanje postignuća učenika. Analiza rezultata ankete kod učenika pokazuje djelimično zadovoljstvo po pitanju održavanja časova dopunske i dodatne nastave i načina na koji se realizuju. Da se časovi dopunske nastave održavaju svake nedjelje, u potpunosti je saglasno 33%, djelimično saglasno 36%, nije saglasno 21%, dok 10% anketiranih učenika ne zna.

Da su časovi dopunske nastave korisni, u potpunosti je saglasno 51%, djelimično saglasno 33%, nije saglasno 6%, ne zna (23) 11% anketiranih učenika. U anketi je trebalo navesti nastavne predmete iz kojih je organizovana dopunska nastava, što anketirani učenici nijesu naveli. Dodatna nastava je namijenjena učenicima koji žele da prošire svoje interesovanje za određene teme ili naučne oblasti i discipline. Na dodatnoj nastavi lakše se kombinuju učenici različitih uzrasta prema centru njihovog interesovanja. Primjenjuju se najraznovrsniji pristupi i njihove kombinacije: istraživački, projektni, problemski, tematski pristupi, integrisani, interdisciplinarni i sl. Da se časovi dodatne nastave održavaju svake nedjelje, u potpunosti je saglasno 30%, djelimično 38%, nije saglasno 20%, ne zna 12%. Da su časovi dodatne nastave zanimljivi, u potpunosti je saglasno 36% učenika, djelimično saglasno 31%, nije saglasno 23%, dok njih 11% ne zna. U anketi je trebalo navesti nastavne predmete iz kojih je organizovana dodatna nastava, što anketirani učenici nijesu naveli.

Pedagoškinja prati sadržaj svih aktivnosti, dinamiku rada, proces njihove realizacije. U tom smislu, treba istaći praćenje procesa realizacije pored redovne nastave, dopunske, dodatne, izborne nastave, kao i vannastavnih aktivnosti tokom školske godine, odnosno na kraju svakog klasifikacionog perioda u saradnji sa pomoćnicom direktorice. Pedagoškinja realizuje saradnju i instruktivni rad sa Upravom škole, kao i nastavnicima u vezi sa izradom planova za redovnu, dopunsku i dodatnu nastavu, slobodne aktivnosti, dajući im uputstva o načinu izbora učenika za navedeni vid nastave. Sačinila je temeljan i analitičan Izvještaj o realizaciji dopunske i dodatne nastave, uključujući i područna odjeljenja (Ždrebaonik/Lazine/Donje Selo), koji pored planiranih časova dopunske i dodatne nastave po nastavnim predmetima i razredima sadrži analizu redovnosti pohađanja na nivou razreda s precizno navedenim statističkim podacima, prednosti i nedostatke procesa realizacije, kao i preporuke za unapređenje. Pomenuti Izvještaj i zapisi nastavnika odražavaju pouzdano stanje procesa realizacije dopunske i dodatne nastave kao ustaljene prakse u Školi.

Škola je dala na uvid Izvještaj o uspjehu i vladanju učenika razredne i predmetne nastave, broju učenika po razredima, njihova postignuća na nivou Škole, postignuća uspjeha po predmetima, srednju ocjenu po ciklusima, realizaciju redovne, dodatne i dopunske nastave, izostanke učenika za razrednu i predmetnu nastavu, ukupno izostanaka na nivou Škole, vladanje učenika.

Preporuke:

- Prije izricanja vaspitnih mjera, obavezno izraditi individualne planove podrške za učenike.
- Dosljedno pratiti efekte izrečenih mjera i prilagođavati ih u skladu sa napretkom učenika.
- Blagovremeno reagovati na sve oblike nasilja u skladu sa važećim propisima i procedurama.
- Poboljšati komunikaciju sa roditeljima, posebno u vezi sa pitanjima bezbjednosti i dežurstava u školi.
- Osigurati pravovremeno informisanje roditelja o svim relevantnim događajima i mjerama koje se preduzimaju.

Standard A.5.2. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika.

Škola realizuje različite programe/aktivnosti podrške za praćenje i razvoj socijalnih i emocionalnih vještina učenika (tolerancija, solidarnost, odgovornost, humanost, integritet, konstruktivno rješavanje sukoba, samopoštovanje, društveno-prihvatljivo ponašanje...).

Na nivou Škole aktivno djeluju kulturno-umjetničke sekcije za više razrede: Literarna sekcija, Recitatorska, Dramska, Novinarska, Hor i orkestar, Likovna sekcija, Mladi robotičari, a učenici imaju mogućnost da se uključe u rad sekcije po izboru. Učenici aktivno učestvuju u obilježavanju važnih datuma: Dana škole, Dana Evrope, Dječije nedjelje, Dana maternjeg jezika, Dana planete Zemlje itd. Da su vannastavne aktivnosti zanimljive u potpunosti je saglasno 46%, djelimično saglasno 31%, nije saglasno 10%, ne zna njih 13%. Redovno se održavaju i časovi izborne nastave. Posebna pažnja se posvećuje učenicima koji postižu dobre rezultate u redovnoj nastavi, koji su učestvovali na Državnom takmičenju i Olimpijadi znanja, na raznim konkursima i koji su postigli odlične rezultate. Sa tim učenicima se vode afirmativni razgovori, pohvaljivani su i isticani kao podsticaj i motivacija ostalim učenicima na fejsbuk stranici.

Formirano je Sportsko društvo koje sačinjavaju: Atletika, Košarka, Rukomet, Odbojka u koje su istovremeno uključeni i dječaci i djevojčice, ali je Fudbal organizovan posebno za djevojčice nižih i viših razreda, posebno za dječake nižih i viših razreda.

U Školi djeluju učeničke organizacije: Mladi ekolozi, Podmladak Crvenog krsta, Učenički parlament.

U Školi je formirano nekoliko timova, odabrani članovi, a njihov rad je verifikovan na sjednici Nastavničkog vijeća (30. 08. 2024). Na primjer: Tim za podršku i praćenje rada s darovitim učenicima, Tim za podršku učenicima iz drugih govornih područja, Tim za zaštitu djece od nasilja i vandalizma, Tim za saradnju škole sa porodicom i dr.

Tim za podršku i praćenje rada s darovitim učenicima djeluje iz svih nastavnih predmeta na osnovu specifičnih karakteristika učenika. Roditelji su izuzetno značajna podrška ovom Timu u identifikaciji darovitih učenika. Tim posebnu pažnju posvećuje mentorstvu u smislu povezivanja darovitih učenika sa mentorom ili starijim učenicima koji mogu da dijele svoje iskustvo i znanje. Organizovane su brojne kreativne aktivnosti, radionice, takmičenja.

Radni sastanak međusektorske saradnje (Centar za socijalni rad, Odjeljenje bezbjednosti Danilovgrad, direktori osnovnih škola i Gimnazije „Petar I Petrović Njegoš“) održan je 29. 03. 2025. na temu „Vršnjačko nasilje“ u cilju sprječavanja sve češće pojave nasilja na nivou opštine, a koji se odnose na sve uzraste i koordinisanog pružanja podrške i pomoći svakom ugroženom licu ili porodici.

Od septembra 2024. godine, u JU OŠ „Vuko Jovović“ u Danilovgradu angažovan je asistent za sprečavanje nasilja i vandalizma, o čemu su zaposleni i učenici blagovremeno informisani. Njegove nadležnosti definisane su Sporazumom o saradnji između Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstva rada i socijalnog staranja, i same Škole, kao i Ugovorom o djelu. Asistent dosljedno postupi prema instrukcijama Tima za zaštitu djece od nasilja i vandalizma i direktorice škole, posebno u pogledu pojačane kontrole tokom velikog odmora, između sr. jena i za vrijeme kraćih pauza između časova, sa akcentom na prostor ispred toaleta.

Pored redovnih dužnosti, asistent aktivno učestvuje u radionicama koje vode odjeljenjske starješine, gdje daje konkretne prijedloge s ciljem prevencije eskalacije konflikata među učenicima. Uspostavio je dobru saradnju sa pojedinim učenicima IX razreda, za koje se procjenjuje da su uključeni u češće konflikte, te je stekao njihovo povjerenje.

Međutim, u Dopisu zabrinutih roditelja upućenom Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija, navodi se incident u kojem je pomenuti asistent/zaštitar "bacio učenika sa stepeništa". Direktorica Škole je, po prijavi Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, zatražila izjašnjenje asistenta, koje je dostavljeno nadzornicama na uvid. U izjašnjenju se navedene optužbe kategorički odbacuju kao "zlomjerne neistine", uz isticanje dosadašnjeg doprinosa bezbjednosti učenika i ugledu Škole. Asistent naglašava svoju saradnju sa školskom Upravom i stručnim timom, te procjenjuje da je njegov rad prevashodno preventivan i od posebnog značaja, kako u profesionalnom, tako i u ličnom svojstvu – budući da je i sam roditelj učenika ove Škole.

Ipak, postoje određeni propusti u postupanju nakon incidenta. Nadzornicama nije predloženo da je Škola pokušala da pribavi i pregleda snimke sa nadzornih kamera koji bi eventualno mogli razjasniti situaciju. Takođe, nije dokumentovano da su učenici, koji su se u trenutku incidenta nalazili na istom spratu ili za koje se tvrdi da su učestvovali u grupnom remećenju reda, ispitani. Posebno je zabrinjavajuće što psihološkinja u Školi, iako potvrđuje da je do incidenta došlo, navodi da je niko nije konsultovao tokom postupka. S druge strane, izostala je i njena inicijativa da se sprovede sveobuhvatna analiza situacije, uprkos njenom uvidu u neprimjereno ponašanje učenika, kao i postupke asistenta/zaštitara za koje se tvrdi da su problematični.

Neki članovi nastavnog kadra izražavaju zabrinutost zbog moguće prevelike uključenosti asistenta/zaštitara u vršnjačku grupu, kao i zbog prebliskih odnosa koji bi mogli narušiti profesionalne granice. Imajući u vidu da se radi o maloljetnim licima u osjetljivoj razvojnoj fazi, koja već koriste podršku pedagoško-psihološke službe, neophodno je da svi kontakti i aktivnosti budu u potpunosti u skladu sa projektnim smjernicama MPNI-a o fizičkom obezbjeđenju u obrazovnim ustanovama.

U skladu sa navedenim, Škola je u obavezi da dodatno istraži sve okolnosti ovog slučaja. Potrebno je da se u postupku obuhvate svi učesnici obrazovno-vaspitnog procesa, da se ispitaju svi dostupni izvori informacija i sprovede interno istraživanje koje bi dalo jasniji uvid u međuljudske odnose unutar kolektiva. Na taj način moguće je dodatno podstaći razvoj komunikacijskih vještina, povjerenja, samokritičnosti i odgovornosti svih članova školskog sistema, sa posebnim akcentom na preventivne mjere u cilju zaštite učenika i osnaživanja njihove dobrobiti.

Prema izjavama pojedinih nastavnika, ambijent u Školi je uglavnom stabilan. Rezultati interne ankete među učenicima pokazuju da se 37% njih u Školi osjeća potpuno sigurno, dok se 41% djelimično slaže sa tim, 14% se ne slaže, a 8% ne zna.

Radni sastanak na temu „Direktna zaštita žena i djece od bilo kog oblika nasilja nad djecom i nasilja u porodici” održan je 27. 11. 2024. godine. Na Radnom sastanku NVO „Crnogorski bezbjednosni forum” i NVO „Omladina Danilovgrada”, uz finansijsku podršku Ministarstva zdravlja Crne Gore održanom 20. 01. 2025, dogovoreno je da članovi Učeničkog parlamenta Škole učestvuju u projektu „Edukacijom do prevencije” u oblasti borbe protiv upotrebe psihoaktivnih supstanci, a s tim u vezi 24. 01. 2025. održano je predavanje „Edukacijom do prevencije upotrebe PAS” na kojem su učenici upoznati šta se planira ostvariti na šest dvodnevni edukativni seminara o štetnosti korišćenja droga i ostalih psihoaktivnih supstanci u cilju doprinosa prevenciji njihove zloupotrebe.

Da Škola organizuje radionice za učenike na različite teme (suzbijanje nasilja u školi, sajber nasilja, narkomanija, alkoholizam, reproduktivno zdravlje, nastavak školovanja...) u potpunosti je saglasno 51% anketiranih učenika, djelimično 27%, nije saglasno 11%, ne zna 11%.

Učenički parlament aktivno djeluje, odjeljenja imaju svoje predstavnike, a sa tim je u potpunosti saglasno 85% anketiranih učenika, djelimično saglasno 8%, nije saglasno 3%, ne zna 4%. Da su anketirani učenici upoznati sa radom Učeničkog parlamenta, u potpunosti je saglasno 27%, djelimično saglasno 33%, nije saglasno 23% i ne zna 17%. Učenički parlament organizuje radionice o pravima djeteta, komunikaciji i nenasilnom rješavanju konflikata.

U okviru preventivnog rada, odjeljenjske starješine realizuju radionice za prevenciju vršnjačkog nasilja dva puta mjesečno. Psihološkinja vodi grupu za vršnjačku podršku, a pedagoškinja održava radionice sa Učeničkim parlamentom. Ipak, realizacija planiranih aktivnosti je djelimična.

U Školi se redovno obavljaju razgovori (roditelji, razredni starješina, stručni saradnici, direktorica) sa učenikom ili odjeljenjem, ako je registrovan neki problem, kao na primjer verbalni ili fizički konflikt. Uredno se vodi evidencija o učenicima kojima su izrečene vaspitne mjere. Ti učenici su pozivani u više navrata i obavljani su razgovori sa njima. Prati se njihovo ponašanje tokom školske godine.

Tim za inkluziju na nivou Škole uredno vodi evidenciju za svakog učenika sa posebnim obrazovnim potrebama i posjeduje detaljno razrađen Plan sa svim potrebnim elementima. Redovno se organizuju savjetodavni razgovori sa roditeljima i učenicima, o čemu svjedoči dokumentacija data na uvid u toku nadzora. Škola prati učenike sa posebnim obrazovnim potrebama, pruža stručnu podršku i pomoć nastavnicima u radu sa njima u smislu prilagođavanja oblika i metoda rada u pristupu, naročito u prihvatanju tih učenika u odjeljenju, obavlja razgovor sa asistentima. Nastavnici su uradili IROP-e za svoj predmet, pripremaju dodatne materijale za ove učenike, prate njihov rad i ocjenjuju ih po IROP-u. Da su učenici sa posebnim obrazovnim potrebama prihvaćeni od strane vršnjaka i nastavnika i ravnopravno uključeni u sve aktivnosti, u potpunosti je saglasno 63% anketiranih roditelja, djelimično saglasnih je 19%, nije saglasno 3%, ne zna 15%.

Na pitanje da li učenici dobijaju informacije o izboru srednje škole/fakulteta i izboru zanimanja u potpunosti je saglasno 28% anketiranih učenika, djelimično saglasno 30%, nije saglasno 25%, dok njih 18% ne zna. Na isto pitanje, anketirani nastavnici su odgovorili da učenicima blagovremeno pružaju informacije o nastavku školovanja i izboru zanimanja u potpunosti je saglasno 60%, djelimično saglasno je 19%, nije saglasno 5%, ne zna 15% anketiranih nastavnika.

Preporuke:

- Razviti sisteme koji će ohrabriti učenike da se obrate nastavnicima, starješinama i stručnim saradnicama u slučaju problema ili nasilja.
- Fokusirati se na stvaranje sigurnog i podržavajućeg ambijenta u kojem će se učenici osjećati zaštićeno i ravnopravno.
- Aktivno raditi na smanjenju osjećaja nepravde među učenicima.
- Obezbjediti jednak tretman svih učenika i dosljedno primjenjivati pravila za sve.

U odnosu na konkretan slučaj povodom kojeg je naložen vanredni djellmični nadzor, na osnovu uvida u dokumentaciju i analizu ankete, konstatuje se sljedeće:

Na osnovu prijave roditelja učenika S.I. šestog razreda, u kojoj se navodi više okolnosti koje ukazuju na prisustvo vršnjačkog nasilja, kao i na navodno neadekvatno reagovanje Škole, izvršena je analiza postupanja relevantnih članova nastavnog i stručnog kadra.

- Razredni starješina odjeljenja VI-4, N.V. dao je pisanu izjavu o incidentu koji se dogodio 19. 02. 2025. godine, arhiviranu 3. 04. 2025. godine.
- U Izjavi N.V. tvrdi da mu se tokom prvog polugodišta više učenika VIII-1 odjeljenja požalilo da ih S.I., učenik VI-4 odjeljenja, provocira i vrijeđa.
- Ista grupa učenika VIII-1 navela je da je S.I. organizovao grupu učenika IX razreda da se fizički obračunaju sa njima.
- Učenik S.I. je pozvan na razgovor u prisustvu svoje majke i pred odjeljenjskim starješinom odjeljenja VI-4, N.V., priznao je istinitost pritužbi učenika VIII-1 odjeljenja.
- Konkretna slučaj, učenik S.I. nije prijavio ni odjeljenjskom starješini, ni Upravi Škole, niti ikome u Školi da ima problem sa učenicima VIII-1 odjeljenja koji su ga verbalno uznemiravali.
- U tom razgovoru majka M.I. takođe je ukazala da učenici VIII-1 verbalno uznemiravaju njenog sina S.I., ali je prihvatila odgovornost što se njen sin, S.I. nije obratio nikome od nadležnih u Školi i predočio navedeni problem.
- S obzirom na činjenicu da su se tvrdnje učenika VIII-1 odjeljenja ispostavile tačnim, odjeljenjski starješina odjeljenja VI-4, N.V. predložio je izricanje vaspitne mjere Ukor direktorice Škole i dobro vladanje učeniku S.I. (VI-4).
- Prema Izjavi odjeljenjskog starješine VI-4, N.V. majka učenika S.I. je molila da se učenik ne kazni jer je on „žrtva“, ali je molila da se ne kažnjavaju ni ostali učenici.
- Tom prilikom se učenik S.I. izvinio i čvrsto obećao da ukoliko se ponovi problem da će prvo obavijestiti razrednog starješinu i Upravu Škole.
- Imajući u vidu da je učenik VI-4 odjeljenja, S.I. tek zakoraćao u predmetnu nastavu, da mu je samo jedanaest godina, da je priznao grešku i da se izvinio, odjeljenjski starješina N.V. je odlučio da povuče odluku o kažnjavanju istog.
- Dana 19. 02. 2025. u istočnom holu Škole na prvom spratu došlo je do „koškanja“ i guranja učenika S.I. i učenika VIII-1 odjeljenja M.B.
- Odjeljenjska starješinka VIII-1, L.V. dala je izjavu da je prije početka petog časa učenik M.B. došao kod nje u kabinet i da se požalio na učenika S.I. da mu je rekao da „smrdi“. U pokušaju da smiri situaciju, rekla mu je „da to nije toliko uvredljivo i da zanemari s obzirom da je učenik nižeg razreda“.
- Međutim, nakon završetka časa S.I. je nastavio da provocira učenika M.B. pri čemu su se umiješali i ostali učenici.
- Došlo je prvo do verbalnog sukoba između učenika S.I. i M.B., a potom do tuče u koju su se umiješali učenici A.M. i B.P. u namjeri da ih razdvoje. Tada je učenik A.M. odgurnuo učenika S.I. Učenik S.I. je opsovao mrtvu majku učeniku B.P. koji ga je izazvan time, udario u butinu.
- S obzirom da su dva odjeljenja u to vrijeme na istom spratu imala časove, učenici oba odjeljenja su potvrdila navedeno.

- Nastavnica biologije S.V. je primijetila događaj, koji joj nije djelovao ozbiljno, a čemu u prilog svjedoči činjenica da su učenici prema njenim riječima nakon šestog časa normalno pošli kućama, pa i učenik S.I. (Izvor: Izjava odjeljenjskog starješine VI-4, N.V. arhivirana 3. 04. 2025).
- Od 19. 02.2025. do 24. 03.2025. učenik S.I. nije dolazio u školu.
- Razredni starješina VI-4, N.V. je obavio pojedinačno razgovor sa nekim učenicima VI-4 odjeljenja, a 26.02.2025. sa odjeljenjem.
- Tom prilikom je odjeljenjski starješina VI-4 prema izjavama učenika saznao da je učenik S.I. udaren u nogu od strane učenika B.P.
- Takođe, učenici su potvrdili da je učenik S.I. u više navrata provocirao učenike VIII-1 odjeljenja, naročito učenika M.B. tako što im je upućivao ružne riječi i prijetio učenicima IX razreda.
- Učenici VIII-1 su na prijetnje učenika S.I. uzvraćali prijetnjama.
- Majka učenika S.I. je odmah povrijeđenog sina pvela u Hitnu pomoć, a zatim pošla u Školu s namjerom da čuje šta se desilo i kako je njen sin S.I. povrijeđen.
- U tom trenutku odjeljenjski starješina VI-4, N.V. nije bio u Školi.
- Na poziv Škole je odmah došao i u putu imao saobraćajni udes.
- Razgovarala je sa pomoćnicom direktorice koja je rekla da o incidentu ništa ne zna. (Izvor: Dopis, arhiviran 24. 04. 2025)
- Sjutradan, majka učenika S.I. je ponovo došla u Školu. Razgovarala je sa direktoricom Škole u prisustvu još dvoje zaposlenih, od kojih je jedno bila razredna starješinka VIII-1, U.V. koja joj je rekla: „Vi imate medicinsku dokumentaciju, ali djeca navode da je Vaš sin vrijeđao, psovao i da se zbog toga sve desilo“. Direktorica joj je rekla da se to dešava, prosto djeci ne mogu ništa, da su im svezane ruke, ali da će ispitati slučaj i kazniti učenike koji su fizički napali njenoga sina. (Izvor: Dopis, arhiviran 24. 04. 2025)
- Majka učenika S.I. je rekla da učenike ne treba kažnjavati nego izmiriti da se ne bi ponovilo.
- Tom prilikom je majka učenika S.I. zaključila da Škola ništa neće preduzeti jer niti su pozvali na razgovor učenika S.I., niti roditelje učenika S.I., niti su ih obavijestili o izjavama učenika koji su učestvovali u incidentu.
- Zbog navedenog, majka učenika S.I. je dala izjavu u MUP-u, a na insistiranje doktorke iz Doma zdravlja Danilovgrad koja je dan prije po službenoj dužnosti prijavila nasilje u MUP-u.
- Majka se 24. 02. 2025. godine pisanim Zahtjevom obratila direktorici Škole da joj se dostavi snimak sa kamera Škole s obzirom da se sve dešavalo u hodniku Škole ispred kabineta biologije. (Izvor: Dopis, arhiviran 24. 04. 2025).
- Na Zahtjev direktorica Škole joj nije odgovorila.
- Razredni starješina VI-4, N.V. tvrdi da o konkretnoj situaciji i incidentu, nažalost, nije ništa znao.
- U prvi mah predložio je vaspitne mjere. Za učenika S.I. (VI-4) vaspitnu mjeru Ukor direktorice Škole i dobro vladanje, a za učenike VIII-1 strožu kaznu, odnosno Ukor Nastavničkog vijeća i nedovoljno vladanje.
- U daljem postupku, majka je došla u Školu i rekla razrednom starješini VI-4, N.V. da njen sin, S.I. ima masnice na nogama, da nije mogao da hoda, da ima strah da dođe u Školu i da ima psihičke traume od tog događaja zbog čega posjećuje psihijatra.
- Razredni starješina VI-4 odjeljenja, N.V. tražio je da mu se na uvid dostavi zdravstvena dokumentacija učenika S.I. kojom će opravdati njegovo odsustvo.

- Roditelji tvrde (Izvor: Dopis; razgovor) da su opravdanje o odustvu učenika S.I. sa nastave u periodu od 19. 02. do 25. 03. 2025. od ljekara opšte prakse koje je izdato 24. 03. 2025. u Danilovgradu, na osnovu medicinske dokumentacije odjeljenjskom starješini blagovremeno dostavili.
- Razredni starješina VI-4, N.V. je insistirao da se donese medicinska dokumentacija koja svjedoči o povredama koje je učenik S.I. zadobio ili od psihijatra. Majka je obećala da će traženu zdravstvenu dokumentaciju dostaviti, što do vanrednog nadzora nije učinila. (Izvor: Izjava odjeljenjskog starješine VI-4, N. V. arhivirana 3. 04. 2025).
- Od 19. 02. 2025, tačnije od 21. 02. 2025. roditelji učenika S. I. tvrde da učenika S.I. vode kod psihologa, dermatologa i dječjeg psihijatra. Doživio je stres koji je izazvao traumu. Pored psihičkih posljedica, imao je i hematome u dijelu natkoljenica i potkoljenica obje noge. Zbog ozbiljnih duševnih i fizičkih bolova koje je preživio učenik S.I. (VI-4), cijela porodica je uznemirena, pa i mlađa kćerka, koja je u prvom razredu, pokazuje otpor kad treba da ide u školu.
- Majka nije prihvatila činjenicu da njen sin kao žrtva bude kažnjen na osnovu „rekla-kazala“ negirajući njegovu odgovornost „da nije tačno da je njeno dijete ikoga izazivalo, vrijeđalo i psovalo“ pitajući zašto nije ispitan o konkretnom događaju. Burno je reagovala: „Zar vjerujete djeci što pričaju, jeste li vidjeli i čuli svojim očima?“ (Izvor: Izjava odjeljenjskog starješine VI-4, N.V. arhivirana 3. 04. 2025)
- Odjeljenjski starješina VI-4, N.V. je na to rekao: „Mi kao prosvjetni radnici ne možemo ići u privatne kućne posjete da dobijamo izjave od učenika“ kako bi ispitaio učenika S.I. jer nije dolazio u školu, ali je podsjetio majku na izjave učenika koji su svjedočili o incidentu jer ne postoji drugi način.
- Takođe, razredni starješina VI-4, N.V. je rekao majci: „Svojim očima nisam vidio ni da je udaren njen sin, pa je utvrđeno da ipak jeste i da tu činjenicu niko ne negira“.
- Odjeljenjski starješina VI-4 odjeljenja, N. V. je rekao majci da baš zbog toga što je S.I. „ispao žrtva“ neće biti kažnjen nijednom vaspitnom mjerom, bez obzira na dešavanja iz prvog polugodišta kada mu je oproštena predložena vaspitna mjera Ukor direktorice“.
- Majka nije insistirala da ostali učenici budu kažnjeni.
- Od tada, učenik S.I. je pohađao nastavu 25, 26, 27. i 28. 03. 2025, kao i 2. i 3. 04. 2025.
- Dana 25. 03. 2025. godine učenik S. I. je prvi dan krenuo u školu i ponovo doživio fizičko nasilje u blažoj formi od istog učenika iz VIII-1 odjeljenja, M. B. koji je učestvovao u fizičkom nasilju 19. 02. 2025. sa još dva učenika.
- Narednog dana učenik S.I. (VI-4) se požalio razrednom starješini N.V. da ga je na hodniku provokativno dodirnuo laktom M. B., učenik VIII-1 odjeljenja.
- Razredni starješina VI-4, N.V. je odmah na razgovor pozvao razrednu starješinku VIII-1, L.V, kao i učenike – aktere incidenta oba odjeljenja, S.I. (VI-4) i M.B. (VIII-1)
- Učenik M.B. se u suzama kleo roditeljima da učenika S.I. nije ni primijetio, a kamoli namjerno okrznuo laktom jer vodi računa da ne bude u njegovoj blizini.
- U prilog tačnosti navedenoj tvrdnji je i činjenica da su isto posvjedočili učenici VIII-1 odjeljenja.
- Razredni starješina VI-4, N.V. je tom prilikom registrovao: „Dok je učenik M.B. govorio da se učenik S.I. zadovoljno smješkao. Ipak, „poučen oprezom“, nije reagovao. (Izvor: Izjava odjeljenjskog starješine VI-4, N.V. arhivirana 3. 04. 2025).

- Učenici S.I. i M.B. su još jednom zamoljeni od odjeljenjskog starješine/odjeljenjske starješinke L.J.V. da se ne približavaju jedan drugom i da ukoliko postoji bilo kakav vid provokacije obavijeste odjeljenjskog starješinu/odjeljenjsku starješinku.
- Razredni starješina VI-4, N.V. je pozvao majku učenika S.I. i obavijestio o novom incidentu koji je prema njegovim riječima riješen u okvirima odjeljenjskih zajednica.
- Prema tvrdnji majke učenika S.I. razredni starješina VI-4, N.V. je tom prilikom rekao da je učenika S.I. (VI-4) učenik M.B. (VIII-1) gurao.
- Majka S.I. tvrdi da je u razgovoru sa odjeljenjskim starješinom VI-4, N.V. koji je obavljen oko 20. 03. 2025. (nije precizirano) na pitanje odjeljenjskog starješine: „Kad će S.I. krenuti u Školu, treba ocjene da se upišu?“, rekla da je učenik pod terapijom, ali da će pokušati da krene tokom sljedeće nedjelje.
- Kako je u periodu od 25. 03. 2025. do 03. 04. 2025. učenik S.I. je pohađao nastavu, dana 4, 7, 8. 04. 2025. učenik S.I. nije prisustvovao časovima.
- Upravo je dana 4. 04. 2025. izvršen atak na učenika S.I. jer mu je u vrijeme odsustva razredni starješina iz nastavnog predmeta koji predaje dao jedinicu, a u nastavku i dio nastavnika Odjeljenjskog vijeća VI-4 jer odjeljenjski starješina nije stvorio pedagošku klimu za podršku Odjeljenjskog vijeća i rezumijevanje novonastale situacije (Dopis roditelja učenika VI-4, S.I. arhiviran 24. 04. 2025) M.I. R.I. koji je dostavljen Nastavničkom vijeću i Prosvjetnoj inspekciji; razgovor sa Timom nadzornica)
- Roditelji učenika S.I. su u razgovoru s Timom nadzornica rekli da je problem u rukovodstvu Škole i komunikaciji sa odjeljenjskim starješinom VI-4, N.V., koga su nasuprot njima drugi roditelji pohvalili.
- Odjeljenjski starješina VI-4, N.V. nije preduzeo zakonski propisane mjere i pokrenuo postupak radi rješavanja fizičkog nasilja nad učenikom S. I. (VI-4), nije utvrdio činjenice sa nadležnima u Školi da se incident riješi i ubuduće ne ponovi.
- Odjeljenjski starješina VI-4, N.V. nije pošao od zakonske odredbe da u odsustvu učenika u dužem trajanju mora da sprovede postupak utvrđivanja razloga odsustvovanja radi opravdanja časova. Nije se bavio uzrokom već posljedicom.
- Umjesto prethodno navedenog, odjeljenjski starješina VI-4, N.V. je 16. 04. 2025. uputio poziv roditeljima 25. 04. 2025. u 12.00 h da dođu na razgovor podsjećajući roditelje da je osnovno obrazovanje obavezno za svu djecu od 6 do 15 godina i ukoliko se ne odazovu pozivu biće prinuđeni da preduzmu odgovarajuće zakonske mjere.
- Odjeljenjski starješina VI-4, N.V. nije rješavao vaspitne mjere i nastale probleme, nije pozivao stručne saradnice (PP službu) i roditelje na saradnju i zajedničko uključivanje u rješavanje problema.
- Od 19. 02. 2025. do 25. 03. 2025. Uprava Škole je ućutana, pasivna, ne preduzima nikakve korake da se na bilo koji način uspostavi saradnja sa učenikom S.I. i njegovim roditeljima u cilju razrješavanja problema. (Izvor: Razgovor sa Timom nadzornica; dokumentacija Škole)
- Dana 21. 02. 2025. odjeljenjska starješinka VIII-1, L.J.V. je u prisustvu pedagoškinje Škole V.D., roditelja učenika Ž.P., obavila razgovor sa učenikom B.P. koji je rekao da se „umiješao sa ciljem da razdvoji učenike S.I. i M.B.“ da će se ubuduće kloniti konfliktnih situacija i da „žali zbog ovoga što se dogodilo“. Učenik S.I. (VI-4) je tom prilikom zadobio povredu u predjelu butine od strane B.P.

- Dana 21. 02. 2025. odjeljenjska starješinka VIII-1, Lj.V. je u prisustvu pedagoškinje Škole V.D., roditelja učenika M.M., obavila razgovor sa učenicom A.M. koji je učestvovao u sukobu između učenika S.I. i M.B. u potpunosti potvrdio prethodno navedenu izjavu učenika B.P.
- Dana 21. 02. 2025. odjeljenjska starješinka VIII-1, Lj.V. je u prisustvu pedagoškinje Škole V.D., roditelja učenika Ž.B., obavila razgovor sa učenicom M.B. Otac učenika M.B., Ž.B. je odgovorno tvrdio da njegov sin nije kriv i da je spreman da preuzme odgovornost ukoliko se dokaže suprotno. (Izvor: Izjava)
- Na prijedlog razredne starješinke VIII-1, Lj.V. Odjeljenjskom vijeću da se učeniku B.P. tog odjeljenja izrekne vaspitna mjera Ukor Nastavničkog vijeća, Odjeljenjsko vijeće je 25. 03. 2025. odbilo taj prijedlog imajući u vidu da je riječ o izuzetno vaspitanom učeniku primjernog ponašanja koji raste bez majke, koga je zaboljela izrečena psovka na koju je iskreno uvrijeđen kao dijete odreagovao i kome bi ovo bila prva vaspitna mjera.
- Na osnovu pismenog prijedloga odjeljenjske starješinke VIII-1 Lj.V. od 26. 02. 2025. direktorica JU OŠ „Vuko Jovović“ donosi Rješenje o primjeni vaspitne mjere za učenike A.M., M.B., B.P. Ukor direktorice uz argumentovano obrazloženje da je u interesu prozvanih učenika, ali i svih ostalih učenika odjeljenja, a koja se mora saopštiti pred učenicima odjeljenja, što će se evidentirati u odgovarajućoj dokumentaciji škole.
- Na sjednici Nastavničkog vijeća (24. 04. 2025) odjeljenjska starješinka je obrazložila svoj prijedlog za izricanje vaspitnih mjera učenicima VIII-1 odjeljenja.
- Odjeljenjski starješina VI-4, N.V. je obavijestio Odjeljenjsko vijeće VI-4 o nemilom događaju, a svoj Izvještaj predao Nastavničkom vijeću. Međutim, roditelji učenika S.I. u Dopisu tvrde suprotno.
- Na sjednici Nastavničkog vijeća (24. 04. 2025) za riječ se javila nastavnica fizike, T.Đ. Kao predstavnica NVO „Spektra“, upozorila je Nastavničko vijeće da je imala uvid u medicinsku dokumentaciju učenika S.I. i da je u saznanju da je porodica učenika S.I. u teškom stanju.
- Na Nastavničkom vijeću (24. 04. 2025) direktorica Škole je izjavila da Škola još uvijek nije dobila na uvid tu medicinsku dokumentaciju, već samo opravdanje o odsustvu učenika S.I. od izabranog doktora.
- Koleginica M.P. je postavila pitanje kolegici T.Đ. kako je moguće da ona ima uvid u medicinsku dokumentaciju, a da Škola nema.
- Direktorica je predložila da se na vanrednoj sjednici Nastavničkog vijeća, koja je zakazana za 25. 04. 2025. raspravlja o o aktuelnim temama i pojavi nasilja u Školi.

RAZGOVOR SA ODJELJENJSKIM STARJEŠINOM VI-4 N.V.

- U razgovoru sa N.V., odjeljenjskim starješinom VI-4, pred Timom nadzornica, odjeljenjski starješina je sve prethodno navedeno predočeno potvrdio i priznao propuste koje je napravio, naglašavajući da je namjeravao da ode kući i posjeti porodicu učenika S.I.

RAZGOVOR SA ODJELJENJSKOM STARJEŠINKOM VIII-1 Lj.V.

- U razgovoru sa Timom nadzornica, Lj.V, odjeljenjska starješinka VIII-1, sve prethodno navedeno je potvrdila, a o čemu postoji pisani trag u školskoj dokumentaciji.

RAZGOVOR SA UPRAVOM ŠKOLE I STRUČNIM SARADNICAMA

- U razgovoru Tima nadzornica sa direktoricom Škole, direktorica tvrdi da je u nekoliko navrata slala SMS i viber poruke majci učenika S.I., ali se majka M.I. nije odazivala na poziv Škole.
- Direktorica Škole je rekla da je namjeravala da direktno posjeti i pođe u kuću porodice učenika S.I.
- To je potvrdila i pomoćnica direktorice.
- U razgovoru Tima nadzornica sa psihološkinjom, psihološkinja je rekla da je 9. 04. 2025. prvi put kontaktirala roditelje, što su roditelji i naveli u Dopisu.
- U razgovoru Tima nadzornica sa pedagoškinjom Škole, pedagoškinja tvrdi da je pozivala na razgovor učenika S.I., ali je majka M.I. to odbijala pod izgovorom da ide na druge tretmane.
- Uvidom u pedagošku dokumentaciju utvrđeno je da su stručne saradnice uglavnom uključene u rješavanje svih oblika diskriminatorskog ponašanja.
- Međutim, u konkretnim slučajevima, konstatovano je da individualni planovi podrške nijesu prethodili izricanju vaspitnih mjera, što ukazuje na potrebu za sistematičnijim pristupom.

RAZGOVOR SA ČLANOVIMA SAVJETA RODITELJA

- Tim nadzornica je održao sastanak sa roditeljima. Bilo je prisutno 6 majki, 3 oca.
- Sa majkom učenika S.I., M.I. bila je prisutna opunomoćena advokatira L.J.P. kojoj vođa Tima nadzornica i članica Tima osporile prisustvo uz argumentovano objašnjenje dosadašnje nadzorničke prakse koja ne prepoznaje prisustvo opunomoćenih advokata, jer nije riječ o sudskom procesu i saslušavanju, nego je u pitanju vaspitno-obrazovna praksa koja poštuje i vrednuje ulogu roditelja i učenika.
- Majka M.I. tvrdi da je prvi put od 19. 02. 2025. povodom incidenta pozvana krajem marta tekuće godine i da se tom pozivu odazvala.
- Što se Škole tiče, majka M.I. tvrdi da je nakon incidenta sama u Školu došla, da je direktorica Škole nije pozvala, da je tom prilikom tražila aktiviranje školskih kamera u cilju dokazivanja istine, ali da je direktorica Škole rekla da kamere u Školi ne rade (Izvor: Dopis, arhiviran 24. 04. 2025).
- Majka M.I. tvrdi da su učenici obavijestili S.I. da će biti kažnjen, nijesu nadležni u Školi.
- Majka M.I. tvrdi da djeca zaključavaju zaštitara u toalet, da se učenici vandalski ponašaju, zahtijevajući Bilbord sa pravilima ponašanja.
- Sastanci Savjeta roditelja su se održavali kada su klasifikacioni periodi, prisutni su se potpisivali, a roditelji nikad nijesu izrazili nesaglasnost sa zapisnikom. Na tim sastancima se raspravlja najmanje o ocjenama jer to svi znaju.
- Savjet roditelja nije davao svoje mišljenje o navedenom slučaju (incidentu) jer nijesu znali da treba, ali su reagovali u odnosu na članke koji su objavljeni.
- U razgovoru Tima nadzornica sa roditeljima (Savjet roditelja), roditelji su govorili o tzv. „zakazanim“ tučama između grupa učenika koje su se vanškolski organizovale 3 puta u vrijeme trajanja nastave, da su tuče učestale, da je evidentno vandalsko ponašanje, o tzv. „sačekušama“, o ponašanju asistenta koji je gurnuo učenika niza stepenice rekavši da mu ne može ništa itd.
- Većina roditelja tvrdi da je problem u rukovodstvu Škole, a dio se pohvalno izrazio o istom.

RAZGOVOR SA UČENICIMA

- Tim nadzornica je obavio razgovor sa 20 učenika (7 učenika, 13 učenica).
- Učenici znaju ko je zaštitar, a ko je asistent u Školi. Naročito su se lijepo izrazili o asistentu. Rekli su da se uglavnom bezbjedno osjećaju u Školi, a neki učenici navode stalne tuče u Školi. S tim u vezi, učenici su rekli da imaju organizovane radionice, ali prema njihovoj tvrdnji isključivo kada se nešto loše desi u Školi.
- Učenici su reagovali na ulogu stručnih saradnika (PP službe) koje prema njihovim riječima dolaze za učenike koji imaju loše ocjene i odvedu ih sa časa, a poslije toga drugi učenici tu činjenicu zloupotrebljavaju, pa im se rugaju.
- Međutim, jedan učenik je rekao da postoji fizičko nasilje zbog čega je na primjer učenik napustio odjeljenje i preselio se u drugo.
- Jedna učenica je rekla, da i kad reaguju, nastavnici pokažu osvetnički duh, a to se odražava i na ocjene, smanjuju ih, pa i nemaju slobodu da budu otvoreni.

RAZGOVOR SA BIVŠOM UČITELJICOM UČENIKA VI-4 S.I.

- Bivša učiteljica učenika S.I. (VI-4) je pohvalila bivšeg učenika S.I. za kojeg je rekla da je miran, vaspitan, a roditelji učenika brižni, posvećeni, saradljivi.
- Učiteljica je navela da su u holu Škole učestale tuče učenika, da su u Školi bile još dvije tuče, da je dječak učenici izvukao vazduh i taj je slučaj zataškan. Učenik je davio druga, ali se o tom slučaju raspravljalo.

RAZGOVOR SA NASTAVNICOM FIZIKE T.Đ.

- Nastavnica fizike T.Đ. je samoinicijativno došla na razgovor sa Timom nadzornica.
- Upozorena je da to nije praksa.
- Sadržajem izlaganja ukazala je na eskalaciju vršnjačkog nasilja u Školi i neadekvatne reakcije Uprave Škole.
- Tim nadzornica je nastavnicu T.Đ. s tim u vezi uputio na nadležne institucije.

ZAKLJUČAK:

U konkretnom slučaju, identifikovani su propusti u blagovremenosti i senzitivnosti odgovora Škole. Posebno se izdvajaju nedovoljno koordinisane reakcije razrednog starješine i stručnih službi, kao i određene greške u pristupu učeniku koji se nalazio u ranjivoj poziciji. Od Uprave Škole i razrednog starješine su uočene nespretna pedagoške mjere, poput zahtjeva za medicinskom dokumentacijom u trenutku kada je učenik pokušavao da se emocionalno stabilizuje i adaptira na nastavni proces. Takođe, nije na vrijeme pokrenut dijalog sa ostalim nastavnicima i Odjeljenjskim vijećem s ciljem osiguranja podrške i uključivanja djeteta u zajednicu.

Zabilježeni su i određeni propusti u ocjenjivanju – konkretno, upis negativne ocjene na dan kada učenik nije bio prisutan na nastavi, što dodatno doprinosi osjećaju nepravdnog tretmana. Roditelji su takođe istakli da je učenik ocjenjivan nepovoljno i od strane drugih nastavnika, uprkos očiglednim znakovima psihološkog opterećenja.

Sa druge strane, bivša učiteljica učenika S.I. iz prethodnog ciklusa je naglasila da je riječ o učeniku koji je bio redovan, motivisan i bez disciplinskih problema, što dodatno ukazuje na potrebu za pažljivijom analizom promjene ponašanja u šestom razredu.

U razgovoru sa članicama nadzornog Tima, Uprava Škole i stručna služba su prepoznali određene nedostatke u dosadašnjem pristupu i izrazili spremnost da unaprijede interne protokole. Izražena je konstruktivna volja za saradnjom, kao i spremnost da se učeniku obezbijedi sigurno i podsticajno obrazovno okruženje.

Roditelji su u nastavku pokazali razumijevanje i otvorenost za dalju saradnju, ističući važnost očuvanja partnerskog odnosa sa Školom, posebno imajući u vidu da više djece iz iste porodice pohađa ovu obrazovnu ustanovu.

Povodom drugog prijavljenog slučaja, Škola je obavezna da sprovede dodatnu internu evaluaciju kako bi se sve okolnosti detaljno ispitalo. Preporučuje se uključivanje svih relevantnih aktera u proces analize, uz fokus na unapređenje međuljudskih odnosa, komunikacije i razvoj kulture međusobnog poštovanja. Cilj je da se kroz ovakav pristup jača osjećaj zajedništva i odgovornosti, te da se izgrade temelji za održiv, siguran i podržavajući obrazovni ambijent za sve učenike.

Nadzornica:

mr Irena Ivanović

U odnosu na navode iz prijave, a povodom kojih je naložen djelimični nadzor za ključne oblasti: Upravljanje i rukovođenje, Etos škole i Podrška koju škola pruža učenicima, a na osnovu uvida u dokumentaciju, analize ankete, razgovora sa nastavnicima, razgovora sa učenicima, roditeljima, upravom Škole i stručnim saradnicama, dat je osvrt na prijave kroz obrazloženja ključnih oblasti Etos i Podrška koju škola pruža učenicima, kao i preporuke.

Pravna pouka:

Shodno članu 11. stav 4. Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama („Sl. list Crne Gore“, broj 26/12), na ovaj Izvještaj ustanova može izjaviti prigovor direktoru/ici Zavoda za školstvo u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.

Vođa tima nadzornika:

Vesna Babović

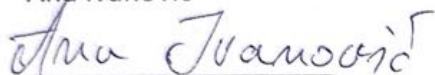
42 Direktorica Zavoda za školstvo :

Raba Hodžić

Članice tima nadzornika:

Ana Ivanović

mr Irena Ivanović

Dostavljeno:

JU OŠ „Vuko Jovović“, Danilovgrad

Arhivi Zavoda za školstvo

Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija